REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 69. Brașov, Marțĭ-Miercurĭ 27 Martie (9 Aprilie). 1902.

Politicianĭ sfêrnarĭ.

Ne-am gândit ce să le vorbim adĭ cetitorilor noștri, după două ḑile de pausă? Să le vorbim de banchetul dat în Budapesta ministrului-președinte unguresc pentru sărbătorirea înaltei decorațiunĭ, ce a primit'o dela Majestatea Sa? Să le spunem, că acéstă marchéză apogeul, ce și l'a atins și acest bărbat de stat, care s'a sciut strecura atât de dibaciŭ printre diferitele curente produse sub guvernele, carĭ au succedat erei deakiste, până ce a ajuns el de-asupra, vrênd să înfățișeze pe colosul, care se razimă c'un picior în sistemul deakist și cu celălalt în sistemul tiszaist și banffyst?

Dér ce era să le spunem despre acea festivitate, la care s'au vorbit multe și s'a făcut ca de obiceiŭ mare sgomot cu „statul național maghiar“, ce s'ar răzima pe „drepturile rassei maghiare“, precum și cu patriotismul privilegiat al acesteia? Cel mult le puteam spune, că atuncĭ, când miniștrilor li-se fac cele mai marĭ distincțiunĭ, ei încep a coborî din culmea puterei și adese-orĭ sunt aprópe de stânca tarpeiană, de care și-a adus aminte și Coloman Szell la serbarea strălucită, ce s'a dat în onórea sa.

Nu vom vorbi însĕ de acestea și nicĭ de alte multe, ce se petrec în țéră și în lume, ci voim să aruncăm o scurtă privire asupra miseriilor, de care suferim noi cei din plebea contribuentă, în timp ce puternicii ḑilei se înveselesc și se întăresc în planurile lor îndrăsnețe și ostile contra nóstră și a naționalismului nostru la păharele cu șampanie.

*

Dintre tóte miseriile, ce pot ajunge pe un popor necăjit, asuprit și persecutat, este fără îndoială cea mai înfricoșată aceea a desbinărilor, neînțelegerei, a anarchiei. Décă ne-am lua după câte-va foi dela noi, carĭ de un timp încóce prin atitudinea lor șovăitóre, nesinceră și turburătóre față cu partidul și cu programul nostru național, lățesc atâta nedumerire, confusiă și disgust în jurul lor, atuncĭ ar trebui în adevĕr să credem că Românii noștri din Ardeal, Bănat și Țéra ungurésca au ajuns érăși în halul din timpurile de sclăviă, când lipsițĭ de orĭ-ce conducere erau dațĭ pradă lăcomiei adversarilor lor înverșunațĭ.

Cei ce vor să facă adĭ politică „practică“ vor ḑice, că aceste sunt numai vorbe și frase góle. Cine mai ține adĭ sémă de cele ce s'au întîmplat în trecut, adecă de desvoltarea istorică a poporului nostru și a străruințelor și luptelor lui? Cine își mai dă silința a pune în concordare faptele presentului cu ale trecutului, cu alte cuvinte a căuta firul ce le légă și trebue să le lege pentru tóte timpurile?

Am ajuns cu politicianii noștri de ocasiă acolo, încât suntem în pericol a ne pierde consciința și curagiul misiunei nóstre naționale și culturale în patria nóstră străvechiă, décă nu va urma o reacțiune sănĕtósă, care să curețe aerul infectat.

De ai vrea să tragĭ resultanta din „politica“ ce se face astăḑĭ prin casinele nóstre, și se reoglindéză în colónele ḑiarelor nóstre, atuncĭ ar trebui să desperezĭ căcĭ tot ce se vorbesce și se scrie — de fapte abia póte fi pomenire, — se reduce la un fel de politică, ce trece de „fórte înțeléptă“ înaintea multora, dér în fond nu urmăresce alta decât păzirea cojocului, ca să nu sufere de asprimea vremei.

Cel mai comod lucru și cel mai sigur în a-ne feri de orĭ-ce abnegare, jertfe și de tot felul de neplăcerĭ, ce le aduce cu sine lupta pentru marele bunurĭ ale unui popor, este a ḑice la tóte piedecile, ce le întîmpinăm: Ce să-i facĭ? N'ai putere, nu poțĭ să-țĭ ajungĭ ținta nicĭ adĭ, nicĭ mâne, póte nicĭ poimâne, decĭ cel mai bun lucru e să te daĭ după pĕr, să te acomodezĭ, să cauțĭ a înghiți de-a rêndul, cu fața prefăcută ve selă, tóte hapurile amare, ce ți-se dau și să nu reagezĭ, să nu te opuĭ, căcĭ de nu ițĭ va merge și mai rĕu.

Acésta este politica de acomodare, ce au pus'o adĭ în curs politicianii falițĭ din deceniul trecut. Acésta este politica oportunistă și servilă, ce o susțin și o propagă de altă parte cei-ce sunt de părere, că adversarii noștri naționalĭ pot fi îmblânḑițĭ numai prin continue concesiunĭ, ce li-s'ar face pe conta drepturilor, a onórei și a mândriei nóstre naționale.

Tot acești politicianĭ nu sunt în fond decât nisce sfêrnarĭ, carĭ nu se pot avênta nicidecum la înălțimea concepțiunei luptei pentru libertate și drepturile unei națiunĭ întregĭ, ci cred, că causa unui popor póte fi privită sub prisma strîmtă și minusculă a micelor lupte individuale, conduse de egoismul, ce tinde mereu a jertfi convingere, principiu și ideal pentru a pute satisface mai ușor necesitățile momentului și a scăpa de greutățĭ și încurcăturĭ.

Cu asemenĭ „politicianĭ“, carĭ se gândesc mai întâi de tóte cum să-și apere cojocul lor propriu și să evite orĭ ce consecințe neplăcute pentru ei, am ajuns așa departe, încât nu este nefundată temerea, că, décă va merge tot așa și nu se va pune odată capĕt acestor aparițiunĭ de degenerare interióră, vom ajunge a ne încurca ca și musca în pânza de paiangen — a acelei pânze, la care țes dușmanii esistenței nóstre naționale de atâta 'mar de timp.

Póte fi însĕ Român de inimă, care să admită posibilitatea acésta? Noi credem firm, că nu, și despre acésta va da cele mai uimitóre probe viitorul apropiat.

Retragerea lui Szell. Din Budapesta se depeșéză cu data de erĭ, că ministru-președinte Szell are de gând să se retragă. Acest lucru îl cunosc intimii lui deja de mai multe săptĕmânĭ. Motivele retragerei nu sunt politice, ci personale. Nicĭ fisicesce, nicĭ materialicesce nu mai póte suporta greutățile împreunate cu posiția sa. S'a istovit. El și aderenții lui doresc de urmaș pe *Daranyi*, cu care idee se împacă și foștii membrii ai partidului național, credênd, că acest cabinet va fi un cabinet de transiție, după care ar urma *Apponyi*. Elementele fracțiunei Tisza-Banffy agită pentru *Lukacs*, pe care îl sprijinesce și bar. Fejervary.

Situația politică in Bucovina. Privitor la cele petrecute în adunarea plenară din 1 Aprilie a. c. a proprietarilor marĭ românĭ „Deșteptarea“ din Cernăuțĭ mai dă următórele amĕnunte:

D-l Dr. Iancu cav. de *Flondor* a declarat, că după conferențele de până acum, în causa împăcării între partidele române, nu mai există îndoélă, că se va realisa înțelegerea pe basa referatului elaborat de d-l Dr. Flondor spre a fi presentat comisiei comune. Spre a face posibil d-lui Dr. Volcinschi, de a reprimi mandatul, d-l Dr. Flondor s'a declarat gata de a întra în clubul dietal, fiind date premisele amintite, estinḑênd'o declarația și în numele d-lui protopresviter Balmoș. Dr. I. cav. de Flondor a revenit și asupra programului partidului poporal-național, opunênd esplicațiile d-sale comentărilor mincinóse din partea unei anumite foi locale. D-sa a accentuat, că *cooperarea partidelor române este condițională prin premisa, că prin acésta nicĭ organisația, nicĭ programul partidului poporal-național nu are să sufere în vre-o privință.* Declarațiile acestea au fost primite cu aclamații generale. Conferențele se vor continua în curênd și resultatul lor va fi instituirea unei comisii comune, ca for pentru afacerĭ naționale comune.

Din Austria. După o telegramă din Viena, partidele germane vor avé adĭ o conferență în care se vor înțelege asupra tacticei ce o vor observa în viitor. In general se crede, că vor cere satisfacție pentru înfrângerea ce au suferit'o în afacerea gimnasiului din Cilli.—Germanii radicalĭ au decis să-și manifesteze oposiția față de guvern și prin aceea, că vor pretinde desbaterea propunerii lor prin care se esprimă simpatii față de Burĭ.

Desființarea societății „sf. Vasile.“ Aveau și Rutenii o societate, destinată a cultiva interesele bisericescĭ naționale, societatea „sf. Vasile“. Acéstă societate a fost acum desființată. Étă ce scrie despre ea ḑiarul „M—g“: „Din Ungvar primim o interesantă informațiune. La inițiativa episcopului Firczak de Muncaciŭ, societatea „sf. Vasile“ s'a declarat desființată. Acéstă societate fu învinovățită în timpul din urmă de tendințe panslaviste, pe motiv (!), că societatea sf. Vasile avea dreptul de vêndare și rĕspândire a cărților liturgice gr. catolice. Inainte de acésta cu doi anĭ, societatea era acusată, că desbaterile ședințelor ei le conduce în limba ruséscă. Șefii societății au protestat atuncĭ, ce e drept, în privința acusațiunilor, însĕ acusațiunile s'au reînoit din ce în ce mai stăruitor. Episcopul Firczak, care veghiéză cu gelosie asupra purtării patriotice a clerului sĕu, a stăruit ca societatea sf. Vasile, care nu avea alt scop, decât editarea cărților liturgice, să se desființeze. Stăruințele episcopului au fost încoronate cu succes, căcĭ societatea și-a anunțat desființarea“.

Se înțelege, ce scop ar și avé o societate destinată a rĕspândi cărțĭ liturgice naționale, când episcopul umblă în ruptul capului să introducă limba liturgică maghiară în biserica, peste care este pus să păstoréscă?

„Kulturegylet“ contra „Alldeutscher Verband“. Ceva nostim: „Kulturegylet“-ul din Ungaria-de-nord a pornit o strașnică mișcare în contra visitei, ce vréu s'o facă în Ungaria și Transilvania membrii dela „Alldeutscher Verband“ din Germania. Șovinștii ar voi, ca chiar guvernul să intervină și să împiedece, eventual să interḑică visita acésta, provocându-se între altele la „motivul“, că reuniunea germană din cestiune ar ațița pe Sașĭ și Șvabĭ în contra „ordinei de stat“. Trei membrii din comitetul numitului „kulturegylet“ au adresat o petiție ministrului președinte în care cer, ca prin representanța esternă, să influințeze, ca membrii dela „Alldeutscher Verband“ să nu visiteze Ungaria. — Vom reveni cu amĕnunte.

Biserica română unită și autonomia catolică.

„Unirea“ din Blașiŭ publică în numĕrul sĕu mai nou representațiunea înaintată de Esc. Sa Metropolitul Dr. Victor *Mihalyi* primatelui Vaszary, față cu elaboratorul comisiunei de 9 a congresului catolic unguresc. Étă representațiunea:

Eminența Vóstră Domnule Cardinal Archiepiscop și Primate!

Am primit cu mulțămită elaboratul, dat din ședința ținută la 1 Oct. 1898 a comisiunei de 9 a congresului autonomic, ce mi-s'a comunicat cu înalta scrisóre a Eminenției Tale de dto 20 Oct. 1898 Nr. 5527. In aceea mĭ s'a lăsat să vĕ aduc la cunoscință eventualele observărĭ, ce le-așĭ avé față de acel elaborat.

Provincia bisericéscă de Alba-Iulia și Făgăraș, ca aparținênd bisericii catolice de ritul grecesc, își are autonomia sa statorită în sf. canóne, pe cum și organismul sĕu deosebit, recunoscut prin decisiunĭ prea înalte bisericescĭ și de stat. Acéstă independență a sa, n'o póte jertfi nicĭ chiar în afacerile bisericescĭ de natură așa numită luméscă: — în asemenĭ afacerĭ bisericescĭ, pe terenul administrațiunii bisericescĭ ne

póte admite jurisdicţiunea nicĭ unei corporaţiunĭ bisericescĭ strĕine de organismul sĕu, fără a abdice de independenţa sa autonomică.

Şi bisericii nóstre ĭĭ sunt asigurate şi statorite drepturile şi datorinţele, ce după canóne ĭĭ compet, ĭĭ este hotărît cercul de activitate, ĭĭ sunt limitate relaţiunile de drept public şi anumit între marginile legilor bisericii grecescĭ, orĭ după cum s'a esprimat Consiliul de la Florenţa de la an. 1439 în decretul sĕu privitor la Unire „salvis videlicet omnibus eorum iuribus ac privilegiis.“ Tradiţiunea sf. scaun Apostolic cu respect la unirea bisericéscă, e esprimată sĕrbătoresce şi competent în enciclica gloriosului nostru pontifice Papa Leo XIII de dto 20 Iunie 1894, care se începe cu cuvintele „Praeclarae gratulationis.“

Inaintaşul nostru Atanasiŭ, când la olaltă cu clerul şi cu credincioşĭ lui a trecut la sf. Unire, a avut în vedere tradiţiunea acésta şi în declaraţiunea sinodală acceptată la 6 Oct. 1698 a pus apriat de condiţiune, independenţa autonomică a bisericii nóstre. Declaraţiunea acésta la locurile mai înalte s'a luat spre scire, şi în sensul aceleia s'a desvoltat şi sustă până în dilele nóstre biserica nóstră greco-unită.

Pe basa acésta biserica greco-catolică de Alba-Iulia şi Făgăraş la titlul II. Cap. III. al Consiliului sĕu provincial, celebrat la 14 Maiŭ 1872 şi aprobat de suprema autoritate bisericéscă, a edis: „Una solemniter declarat Provinciam graeco catholicam Alba-Iuliensem et Fogarasiensem authonomam, atque a cuiuscunque alterius ecclesiasticae Provinciae iurisdictione independentem esse, solique ac immediate S. Sedi Apostolicae subjectam.“ (Românesce: Tot odată cu tótă solemnitatea dechiară Provincia gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş de autonomă şi independentă dela iurisdicţiunea orĭ cărei alte Provincii bisericescĭ, atârnênd ea singură şi inmediat de la S. Scaun Apostolic al Romei.) Amĕsurat principiului fundamental al bisericii nóstre, representanţa Provinciei bisericescĭ nu póte sĕ fie trecută cu vederea la nicĭ un feliŭ de organism bisericesc, fie ca corporaţiune legislativă, fie ca for judicial ori disciplinar, fie ca autoritate bisericéscă administrativă. Eu pot sĕ acceptez numai o autonomie, care se va aduce în conformitate cu organismul nostru provincial şi va rĕspunde dorinţii cuprinse în rescriptul Eminenţei sale Cardinalului secretar de stat Marian Rampolla, de dto 14 Martie 1898 Nr. 42929 care anume sĕ fie în efectele sale „Ecclesiae, institutis et disciplinae consona.“ Subordinarea directă şi nemijlocită jurisdicţiunii organismului autonomic regnicolar a afacerilor, persónelor, averilor, beneficiilor şi instituţiunilor din deosebitele diecese: desface organismul canonic al Provinciei bisericescĭ, slăbesce simţul de solidaritate al singuraticilor bisericĭ concentrate în Provincii bisericescĭ şi prin urmare periclitéză disciplina bisericéscă.

Fiind-că aşa dér ă operatul comisiuneĭ de 9 în §§. 51 şi 108 abia face pomenire despre organism provincial şi restrînge şi alteréză drepturile câştigate ale bisericii nóstre, ér într'altele preteréză de tot organismul provincial, ba prin disposiţiile sale imediate îl face formal ilusoriŭ şi ameninţă instituţiunile nóstre cu emancipare de sub autoritatea lor firéscă şi competentă socotindu-le în mai multe privinţe chiar de neesistente: subscrisul se vede silit a face din nou provocare la motivele acelea, carĭ în cestiunea acésta au arătat punctul de vedere al clerului şi al credincioşilor noştri. Motivele acelea se află espuse amĕnunţit în cele douĕ memorii, carĭ din încredinţarea fraţilor Episcopi conprovinciali le-am înaintat, unul cu dto 23 Iunie 1897 nr. 2945. Eminenţii Tale, altul cu dto 23 Iunie 1897 nr. 3281 pe calea guvernului regesc ungar Maiestăţii Sale cesaro-regescĭ Apostolice. A sta pe lângă celea espuse în acele memorii îmĭ, ţin de cea mai sfântă datorinţă.

Recomandându-mĕ pe mine şi causa din cestiune părtinirii puternice a Eminenţii Tale, am rĕmas cu deosebit şi adênc respct.

Al Eminenţii Tale.

Blaşiŭ, la 4 Maiŭ 1899.

serv. devotat

Dr. Victor Mihalyi, m. p.
Archiepiscop şi Mitropolit de Alba-Iulia şi Făgăraş.

Studenţii românĭ la Roma.

Joi séra, la teatrul Argentina a avut loc conferinţa profesorului *Cogliolo* despre „*studentul în diferite epoce*“.

Erau de faţă toţĭ congresiştii şi notabilităţile oraşului.

Când apărură studenţii românĭ, carĭ au fost îndată recunoscuţĭ după tricolorul ce purtau la piept, au fost întêmpinaţĭ — după cum anunţă „Universul“ — cu o demonstraţiune entusiastică. Sala întrégă a strigat: *Trăéscă studenţii românĭ! Trăéscă fraţii noştri! Trăéscă România!*

Studenţii românĭ, stând în picióre în loje, fórte emoţionaţĭ, mulţumiră publicului.

De trei orĭ s'au reînoit ovaţiunile.

Vinerĭ studenţii au făcut escursiunea la Tivoli. A domnit o mare veselie şi entusiasm. Studenţii românĭ au fost érăşĭ fórte mult sĕrbatoriţĭ.

La banchetul oferit de ministrul de instrucţie al Italiei, la Tivoli, au luat parte 600 de studenţĭ. Studenţii românĭ ocupau o masă deosebită în faţa ministrului. După discursul ministrului şi acela al primarului Romei prinţul *Colonna*, prof. universitar *Pierantoni* a ţinut un călduros discurs în onórea Românilor. Strigătele de: *Trăéscă studenţii românĭ! Trăéscă România! TrăéscăTransilvania!* rĕsunau pretutindenĭ.

A vorbit studentul român *Iliescu*, mulţumind. Italienii se grămădiră în jurul Românilor cerêndu-le autografe.

Dilnic delegaţii românĭ cuceresc simpatiile congresistilor şi ale pressei.

Duminecă s'a făcut o solemnitate specială cu ocasia predărei de către Românĭ a drapelului de onóre, studenţilor Italienĭ. Ministrul *Baccelli* a presidat acéstă solemnitate, ca atenţiune pentru România.

Diarul „Italie“ publică în întregime discursul pronunţat Miercurĭ de studentul român Orănescu.

Mórtea Episcopului Goldiş.

(Dela corespondentul nostru particular.)

Arad, 6 Apr. 1902.

Episcopul *Iosif al Aradului*, după o păstorire de 2 anĭ, 6 lunĭ şi 4 dile, a rĕposat Sâmbătă dim. la órele 6 şi jumĕtate. Dumnedeu l'a luat dintre noi după acest timp scurt de archipăstorire.

Episcopul Goldiş încă de mult suferea de astmă. La sfatul medicilor s'a dus la Rontău, unde avea un Tusculanum. Inainte de a-se depărta din reşedinţa sa, rĕposatul Episcop a chiămat la sine pe fostul sĕu rival la alegerea de Episcop, P. C. Sa Augustin Hamsea, şi i-a încredinţat presidiul în Consistoriu şi resolvarea afacerilor presidiale. Cu acest fel cum rĕposatul a credut sĕ taie nodul gordian malcontenţii (adecă cei ce-l încunjuraseră până aicĭ) n'au fost mulţumiţĭ, ér călugărul Mangra ducêndu-se la Pesta fără scirea Episcopului, pe acesta l'a mâhnit mult.

Prevĕdêndu-şĭ sfêrşitul vieţii a dorit sĕ vină la Arad, unde di de di se consulta cu P. C. Sa archimandritul A. Hamsea asupra afacerilor diecesei. Vinerĭ séra era în bună disposiţie sufletéscă şi când óspeţii sĕi: vicarul episcopesc, d-l protopop Beleş şi d-l Dr. Aurel Demian, medicul de casă, care l'a îngrijit în cel mai conscienţios mod, au părăsit aula, episcopul era de tot deschis la inimă. Diminéţa următóre la órele 4 a sunat sĕ vină servitorul sĕu, pe care l'a trimis sĕ vadă décă a plecat nepotul P. S. Sale, înv. Nădăban, trimis la Rontău. Intorcêndu-se servitorul P. S. Sa oftă odată lung şi îşĭ dete sufletul, fiind lovit de apoplexie.

P. C. Sa archimandritul Hamsea fiind îndată încunosciinţat, în presenţa mai multor asesorĭ a desfăcut testamentul, făcut încă astă vară, pentru a afla din el disposiţiile privitor la înmormêntare. Conform dorinţei esprimate în testament fie ertatul Episcop se va înmormênta la mănăstirea dela Bodrog.

Averea evaluată la 60 000 cor. a testat'o eparchiei şi, conform disposiţiei testamentare, nepóta sa, d-na Sofia Comloşan, singură dintre nemotenii, va căpĕta o rentă anuală de 1000 cor.

Incă erĭ s'a ţinut şedinţa consistorială sub presidiul d-lui archimandrit Hamsea, statorindu-se felul cum sĕ se facă funerariile.

Sicriul cu recele trup a fost aşedat într'o sală mare a Curţii episcopescĭ, de unde adĭ, Duminecă, la órele 5 şi jum. a fost dus în catedrală. Aicĭ s'a oficiat slujba PP. CC. LL. archimandriţii F. Musta şi A. Hamsea, protosincelii I. Pap şi V. Mangra, protopopii V. Beleş, Groza etc.

Mâne la 10 óre cosciugul va fi transportat la Bodrog.

*

Arad, 7 Aprilie.

Adĭ la órele 10 a. m. s'a oficiat prohodul în biserica catedrală. Au servit archimandriţii Aug. *Hamsea* şi Filaret *Musta*, protosincelii Ign. Pap şi Mangra, călugării şi vre-o 16 preoţĭ şi 4 diaconĭ. Au asistat representanţii autorităţilor civile în frunte cu fispanul Urban şi cele militare în frunte cu generalul. La sfêrşit P. C. Sa *Hamsea* a rostit un mişcător panegiric.

Până la podul de peste Mureş carul funebru fù însoţit de un public imens.

Despre decursul îmormêntării dela mănăstirea Hodoş-Bodrogului vĕ voiu raporta cu proxima ocasiune.

Turburările din Turcia.

Din *Constantinopol* se anunţă, că la *Ipek* au fost marĭ turburărĭ în diua de 5 Aprilie. Albanesii rebelĭ au atacat conacul şi oficiul telegrafic, le-au ocupat şi au deţinut pe toţĭ funcţionarii. Au adresat apoi o telegramă la Sultanul, cerênd liberarea mai multor Albanesĭ arestaţĭ.

Douĕ batalióne au plecat la Ipek încă în acea di, căcĭ deja din 2 Aprilie circulaţia cu Mitroviţa şi Novibazar era întreruptă.

Panica în Ipek e mare. Generalul *Schemsi* a plecat din Pristina cu trupe de cavalerie pentru a restabili ordinea.

Pórta asigură, că evenimentele acestea n'au decât un caracter local şi că restabilirea ordinei se va face cât mai în grabă. Tot-odată Pórta a adresat din nou o circulară representanţilor sĕi din strĕinătate asupra situaţiunei din Macedonia.

*

In districtul Doiron o bandă bulgară a jefuit localitatea *Kikicĭ*. Valiul din Salonic a trimis trupe la Kikicĭ. Soldaţii turcĭ au împrăsciat banda, dér au ucis şi pe trei locuitorĭ. Ceilalţĭ locuitorĭ s'au refugiat prin pădurĭ. Mai mult de 52 femei şi copii au fost duşĭ la Salonic şi au fost puşĭ în arest. Consulul rusesc a intervenit însĕ la Constantinopol. Pe basa raportului consulului femeile şi copiiĭ au fost duşi la Constantinopol, ér valiul fù destituit.

*

In Macedonia Grecii se solidariséză pe tótă linia cu Turcii în contra Bulgarilor. In ce privesce pe Musulmanĭ, li-s'a dat ordine severe de a păstra pretutindenĭ liniştea în faţa a orĭ-ce provocare.

Pórta speră, că-i va succede de a restabili în curênd liniştea.

SCIRILE DILEI.

— 26 Martie v.

Dela Academie. Academia română a ţinut Vinerĭ d. a. şedinţă publică. D-l Ilie Bărbulescu a dat citire unei conferinţe despre cercetărĭ istorico-filologice, în care a tratat despre calvinism şi despre începutul scrierei în limba românéscă. Conferenţiarul a declarat, că e în contra scriitorilor românĭ, carĭ au afirmat, că numai calvinismul orĭ protestantismul au ajutat a-se scrie romănesce, şi sĕ se elimineze slavismul din cărţile nóstre bisericescĭ. A vorbit despre slavismul şi întroducerea limbei române, luteranismul în Europa şi în Ardeal, calvinismul în Europa şi în Ardeal, despre descoperirea tiparului, tipărirea bibliei la 1455, despre primele cărţĭ românescĭ (catechismul românesc la 1559), — despre începuturile literare bisericescĭ, la Iaşĭ în anul 1529, etc. Trece la cestiunea slavismului şi a întroducerei limbei românescĭ în biserica română din Muntenia şi Moldova, la întemeierea oraşelor Tîrgovişte şi C.-Lung, a mânăstirilor Govora şi Dealului, a oraşelor Iaşĭ şi Suceava, în legătură cu mişcarea culturală românéscă. Vorbesce de primele cărţĭ bisericescĭ tipărite în limba slavonă în Muntenia, de tipărirea liturghiei şi a psaltiriei diaconului Coresi din Braşov, de primele cărţĭ bisericescĭ tipărite în limba română în Muntenia (1640), precum: Pravila cea mică a mitropolitului Teofil (1642), Evanghelia etc. şi în Moldova cele tipărite între anii 1643—1645. Décă socotim cărţile bisericescĭ tipărite în Ardeal între 1544—1702, găsim 6 slavonescĭ, 2 slavo-românescĭ şi 26 românescĭ.

Studenţii grecĭ în România. „*Gazeta Nouă*“ aduce scirea, că studenţii grecĭ fac pregătirĭ pentru a întórce visita din tómna trecută a studenţilor românĭ. Preşedintele escursioniştilor grecĭ va fi însu-şĭ rectorul universităţii, *Sachelaropulos*, secondat de toţĭ profesorii universitarĭ. Escursiunea va avé loc în luna Maiŭ. Numĕrul escursioniştilor va fi de 500, în mare parte studenţĭ, apoi diarişti, bărbaţĭ de litere etc. Va veni şi distinsul literat Filadelfos, apoi Lumbros, marele istoriograf grec. Pe catartele celor douĕ vapóre vor fi arborate drapele române. Escursioniştii grecĭ vor aduce *ramurĭ de dafinĭ dela Olimpia*, simbolul gloriei. Ei aduc aceste ramurĭ în onórea regelui Carol pentru jubileul de 25 anĭ a proclamării României de regat. Odată cu escursioniştii va veni şi o delegaţie din insula Creta, unde Românii se bucură de multe simpatii.

Banchet în onórea lui Szell. Aderenţii lui Szell au dat alaltă-erĭ un banchet în onórea ministrului-preşedinte, din incidentul, că a fost decorat cu crucea mare a ordinului Sf. Ştefan. Erau de faţă toţĭ miniştri şi mulţĭ deputaţĭ.

Sporirea armatei. In cercurile militare din Viena circulă ca ceva sigur scirea, că fie-care din cele 4 regimente bosniace va fi augmentat cu câte-o companie.

Logodnă. Aflăm cu plăcere, că d-l Dr. V. *Popovicĭ-Haţeg*, fiul d-lui Bucur Popovicĭ din Haţeg şi director al Institutului geologic din Ministerul Domeniilor din Bucurescĭ, s'a logodit cu gentila d-şóră Maria D. *Brătianu*, fiica marelui patriot Dumitru Brătianu. — Adresăm sincerile nóstre felicitărĭ logodiţilor şi familiilor lor.

— D-l Grigorie *Popescu*, proprietar din Topliţa română, s'a logodit cu d-şóra Maria *Bogdan*, institutóre la internatul de fete al „Reuniunei femeilor române“ din Braşov şi conducĕtórea asilului de copii dela biserica Sf. Nicolau din Scheiŭ. — Felicitările nóstre!

Mandatul dela Deşiŭ se scie, că a fost contestat de douĕ-orĭ. Prima contestare fù respinsă pe motive formale, a doua a fost luată în desbatere la Curie erĭ. In fruntea petiţiei de contestare stă contele Korniş Victor. Apĕrătorul deputatului Daniel este Ioan Fărcaş. Contestanţii acusă pe Daniel cu mituirĭ. Curia îşĭ va publica adĭ hotărîrea.

Unguri „romanisaţi“—remaghiarisaţĭ. Diarul „E—k.“ publică următorul apel: „Maghiarii valahisaţĭ din Cristur (Hunedóra) recucerindu-se la religiunea şi naţiunea lor strămoşéscă şi unindu-se cu Maghiarii recuceriţĭ din Nighighiş (Kis Barcsa) s'au constituit într'o nouă comunitate bisericéscă sub numele de „Biserica mamă de Nighighiş“. Din Nighighiş însĕ neputênd pĕtrunde sunetul clopotului la Cristur, s'a ivit nevoia de a-se procura şi pe séma lor douĕ micĭ clopote, care sĕ servéscă de-o legătură şi mai strînsă între credincioşĭ. Din causa lipsei de fondurĭ, ne adresăm cu onóre patriotică la orĭ-cine sĕ binevoéscă a ne sprijinì causa. Din şedinţa constituivă ţinută la 9 Februarie 1902 a bisericei ref. din Nighighiş. *Laszlo Zsigmond*, pastor reformat, ca preşedinte, *Bodosi* Lajos, notar“.—De sigur avem de-a face érăşĭ cu o comunitate românéscă convertită la calvinism.

D-l Aurel Muşlea, fiul d-lui Candid Muşlea, învĕţător la şcólele centrale române din Braşov, a luat licenţa în farmacie la universitatea din Bucurescĭ.—Felicitările nóstre!

Estradarea lui Manoliu. Se depeşéză din Berlin, că defraudantul Manoliu a mărturisit înaintea autorităţilor ameri-

cane, că în calitatea sa de casier al Eforiei spitalelor sf. Spiridon a delapidat banii în afară de 4500 lei, ce pretinde că a posedat el, când a părăsit ţéra. Ministerul afacerilor streine din Berlin a informat pe ministrul plenipotenţiar al României, că Vasile Manoliu şi amanta lui Maria Valeriu (alias Debora Wechsler) au fost reespediaţi în Europa la 29 Martie cu vaporul „Moltke“. S'au dat ordine severe pentru arestarea lor îndată ce vor sosi la Hamburg. Epitropiei sf. Spiridon vor reveni aprópe 12.300 dolarĭ. Guvernul român a cerut estradarea lui Manoliu prin Austria şi anume prin punctul Mislovitz-Burdujenĭ.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat dela *„Cassa de păstrare“* din Sĕlişte cotisaţia anuală pe anul 1901/902 în sumă de: **120 coróne.** Priméscă Onorata Direcţiune a „Cassei de păstrare“ din Sĕlişte cele mai vii mulţămite pentru căldurosul sprijin dat mesei studenţilor noştri. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române din Braşov.*

Un nou diar. In diua de 24 Martie a început sĕ apară în Bucurescĭ un nou diar cotidian (douĕ ediţii pe di) sub numele de „Gazeta Nouă“.

Corespondent de diar în lanţurĭ. Se depeşéză din Constantinopol cu data de 7 April: „Erĭ au escortat pe evreul Mayer H. corespondent al diarului „Berl. Tagbl.“ în lanţurĭ la graniţa bulgară, espulsându-l pentru tot-déuna de pe teritorul Turciei. Causa acestei procedurĭ este fiind-că Majer a depeşat mai deunădĭ diarului sĕu la Berlin, că moştenitorul tronului ar fi fost otrăvit. Scirea acésta falsă s'a colportat apoi după „B. T.“ în tótă pressa europénă“.

Mare incendiu în Budapesta. Sâmbăta trecută s'a aprins fabrica de chemicalii a fraţilor Heidelberg din Budapesta. S'au întêmplat esplosiunĭ. Pagubele se urcă la 150.000 coróne.

Érăşĭ mórte de om într'o mină. In minele din Lupenĭ a fost îngropat sub massele de cărbunĭ în diua de 3 Aprilie un muncitor, originar din Craina. După cercetările făcute de solgăbirĕul Vasile Ianza, împreună cu medicul Dr. Bottenstein şi inginerul Hendrik Victor, s'a constatat, că avem de a face cu o nenorocire regretabilă, pentru care însĕ nimenĭ nu se póte face responsabil.

Ciocnire între civilĭ şi militarĭ. Erĭ nóptea a avut loc în Timişóra o ciocnire sângerósă între o societate de civilĭ şi între doi ofiţerĭ. Ofiţerii se dice, că ar fi insultat damele unei societăţĭ de civilĭ, pentru care lucru au primit reproşurĭ dela tipograful Csendes Iacob, care era şi el în acea societate. La acésta ofiţerii au tras săbiile şi l'au culcat la pămênt pe Iacob. Rănitul fù transportat la spital.

Banĭ falşĭ. Anica Olteanu din Cluşiŭ mergênd Duminecă la panoramă, a vrut sĕ plătéscă cu o piesă falsă de 5 coróne. Anica a fost arestată şi s'a pornit contra ei cercetare.

Omor în Turda. Lemnarul Romul *Jeflea* din Turda ducea lemne la o şură, ce-o avea pe teritoriul, unde se ard cărămidile. De-odată vede, cum un ţigan cărămidar bate pe un Român. Jeflea sare în ajutorul Românului, ceea-ce vĕdênd un alt ţigan cu numele Mihaiŭ Lakatos, a sărit cu un hărleţ şi l'a tocat pe Jeflea în cap. Jeflea fù transportat la spital şi nu e speranţă, că va rĕmâné în viéţă. Tînĕra lui feméie — mamă a doi copii — audind, ce i-s'a întîmplat bărbatului, au apucat'o nisce atacurĭ convulsive histerice.

Un denunţ despre stórcerea de sânge pentru scopurĭ rituale.

Mărturisirile a douĕ servitóre.

Diarul *„Deutsche Zeitung“* din Viena sub titlul de mai sus scrie cu data de 4 Aprilie:

„Astădĭ diminéţă s'a raportat la comisariatul de poliţie Alsergrund, că în strada Pramer şi în special în casa Nr. 25 din strada acésta s'a rĕspândit faima, că din incidentul sĕrbătorilor de Paştĭ, la funcţionarul privat Leopold *Kraus* au fost găzduiţĭ doi rabinĭ din Boemia, carĭ ar fi făcut în taină şi în timp de nópte stórcere de sânge pentru scopurĭ rituale, pentru Pascile jidovescĭ, la douĕ servitóre creştine ale lui Kraus.

Pe basa acestui denunţ fù delegat numai decât medicul poliţienesc Dr. Franz *Schild*, însoţit de doi agenţĭ poliţienescĭ, în casa respectivă, spre a constata, ce este adevĕrat din cele denunţate? Asupra resultatului cercetării corespondenţa poliţienéscă *„Wilhelm“* comunică următórele:

„Medicul poliţienesc a găsit în casa Nr. 25 din str. Pramer, în etagiul III la Leopold *Kraus* pe servitórea Theresa *Iedliçka* într'o stare de surescitare, legată la cap, şi plângêndu-se de obosélă şi durerĭ în tot corpul. La întrebările doctorului, ea a rĕspuns, că este bolnavă din Dumineca Pascilor şi anume în urma a *douĕ împunsăturĭ*, pe carĭ le-a arătat, că le are la amêndouĕ antebraţele. Aceste împunsăturĭ le-a căpĕtat — după istorisirile celeilalte servitóre, cu numele Augusta *Hruska* — în nóptea de Dumineca Pascilor spre Lunĭ şi anume cu scop de-a i-se stórce sânge pentru scopurĭ rituale. — Theresa *Iedliçka* insaşĭ nu scie cum şi de cine a fost împunsă, deóre-ce în nóptea amintită a durmit fórte adênc.

După ascultarea ulterióră mai detailată a ambelor servitóre de către concipistul poliţienesc Dr. Willibald *Locker*, s'a aflat, că la Leopold *Kraus* au fost în visită în diua de 26 Martie socrul lui Kraus, Dr. Iacob *Neubauer*, medic montanistic şi al căilor ferate din Ossek lângă Teplitz (Boemia), ér în timpul dela 30 Martie până la 3 Aprilie cantorul comunităţii jidovescĭ din Budveis, Emanuel *Weiss*, cumnatul lui Kraus. Aceştia însĕ n'au petrecut nopţile la Kraus, ci la alte neamurĭ.

Therese *Iedliçka* nu putea spune, décă a fost rănită de unul din cei doi óspeţĭ numiţĭ, dădea numai cu socotéla, că cine-va avea de gând, sĕ-i stórcă sânge, cu atât mai vêrtos, cu cât şi celeilalte servitóre Augusta *Hruska* i-s'a aplicat înainte cu 6 sĕptĕmânĭ o impunsĕtură analógă şi în mod neesplicabil. Acéstă presupunere a sa a comunicat-o şi altor persóne şi astfel s'a născut svonul.

Esaminarea medicală a servitórei Therese Iedliçka a dat următorul resultat: Amêndouĕ ante-braţele aveau câte o rană, care însĕ nu era de natură spre a stórce sânge. Cealaltă servitóre, Augusta Hruska, nu avea actualmente nicĭ o rană. Obosela, ce s'a manifestat la Theresa *Iedliçka* póte sĕ fie, după declaraţia medicului, resultatul unei stórcerĭ de sânge imaginare. — De unde au prevenit rănile, până în acest moment nu s'a putut esplica“.

* * *

In numĕrul dela 6 Aprilie al diarului „D. Z.“ găsim următórele informaţiunĭ asupra casului de mai sus:

In cunoscuta afacere, care încă până acum este acoperită de un întunerec nelămurit, adĭ s'a petrecut o surprisă sensaţională. Cele douĕ servitóre, Therese *Iedliçka* şi Augusta *Hruska*, carĭ depuseseră, că au fost răuite la braţ de către mai mulţĭ Jidovĭ, cu scop de-a li-se stórce sânge, au fost arestate. In contra lor s'a pornit cercetare pentru agitaţie.

Trebue sĕ protestăm energic — continuă „D. Z.“ — împotriva arestării unor persóne nevinovate numai pentru-că au mărturisit contra Jidovilor. Procurorul ar fi trebuit sĕ pornéscă cercetarea contra Jidovilor, spre a-se convinge, décă sunt adevĕrate celea ce s'au spus de cele douĕ fete. Procurorul însĕ din contră pornesce cercetare contra fetelor. Procurorul urmăresce pe cele douĕ fete pentru agitare şi nu vede, că el face cea mai mare agitare în popor, arestând pe cele douĕ fete. Populaţia nóstră deja şĭ-a pierdut orĭ-ce încredere faţă cu autorităţile şi de-acuma înainte va sci, ca sĕ se feréscă a face vre-un denunţ contra Jidovilor, căcĭ, în loc sĕ fie puşĭ la arest Jidovii, apoi vor întra denunţătorii în temniţă...

Nenorocitele fete nevinovate au fost arestate după intervenţia ocultă a societăţii *„Oesterreichische israeltische Union“*, care este o filială a *„Alianţei israelite din Paris“*.

---

†

Prea Sfinţia Sa Domnul

Iosif Goldiş

Episcop gr.-or. român al Aradului, Orădii-marĭ, Ienopolei şi Hălmagiului, precum şi al părţilor adnecsate din Banatul-Timişan, membru al casei magnaţilor, membru corespondent al Academiei Române din Bucurescĭ, etc. etc.

a adormit în Domnul în reşedinţa Sa episcopéscă Sâmbătă în 23 Martie (5 Aprilie) 1902 în vîrstă de 66 de anĭ şi în anul al 3-lea al păstorieri Sale Archierescĭ.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale Preasfinţitului Adormit în Domnul, aşedate în sala reşedinţei episcopescĭ, se vor strămuta cu procesiunea bisericéscă la biserica catedrală a episcopiei Duminecă în 24 Martie (6 Aprilie) a. c., la 5 ore după amédĭ, unde se va face privighierea de nópte prescrisă prin ritualul bisericesc.

Lunĭ în 25 Martie (7 Aprilie) la 10 ore diminéţa se va începe rînduiala înmormêntării, şi după acésta se vor transporta rĕmăşiţele pămêntescĭ ale rĕposatului Episcop la sfânta mănăstire Hodoş-Bodrog, unde se vor aşeda spre vecinică odihnă.

Consistorul diecesan cu adêncă durere aduce acéstă tristă întêmplare la cunoscinţa publică.

Arad, în 23 Martie (5 Aprilie) 1902.

Consistorul gr.-or. român al eparchiei Aradului.

„Antipodii noştri“.

In sala societăţii de geografie din Paris, d-l conte de Courte, consul frances din Noua Zeelanda, a ţinut dilele acestea o fórte interesantă conferenţă asupra ţĕrii, unde el până anul trecut era representantul Franciei. Despre acéstă conferenţă d-l F. Ponsard dela „Figaro“ face următórea dare de sémă:

Antipodii Parisului sunt situaţĭ, cum se scie, într'o insulă a Nouei Zeelande şi este interesant a cunósce detailurile vieţii şi usagiurile actuale ale ómenilor, carĭ geograficesce sunt cei mai îndepărtaţĭ de noi.

In Noua Zeelanda găsim tóte climaturile. In anumite regiunĭ, érna este necunoscută. Sub solul unui alt ţinut se întinde o imensă mare da flacărĭ, ér la suprafaţă sunt vulcanĭ cu cratere fumante. La nord şi la estremitatea de sud se află mine de aur. La centru este patria preriilor vaste şi verdĭ. Pe aceste păşunĭ savuróse pasc mai bine de 25 milióne de oi, adevĕrata bogăţie a Neo-Zeelandei. Lupĭ voracĭ pentru a distruge turmele, nu esistă. Oile nu cunosc decât un singur duşman, însĕ un duşman fórte curios. Acesta este o specie de papagal. Acest animal se repede la spatele victimelor şi cu îngrozitorul sĕu cioc le mănâncă carnea de viuă. Se fac vînătóre contra acestor papagalĭ, mulţĭ au fost pustiiţĭ, dér totuşĭ au mai rĕmas.

Locuitorii din Noua Zeelandă se ocupă fórte mult cu prăsirea vitelor şi pe insulă nu se află de loc ómenĭ leneşĭ; aicĭ tótă lumea muncesce. Dreptul de a face grevă nu este admis şi timpul muncii este sever reglementat. Trebue sĕ observăm, că acolo cel din urmă salahor câştigă pe di 12 fr. Un bucătar este plătit cu 25 fr. pe di. Adevĕrat, că servitorii formézā o clasă privilegiată.

Fetele din casă, bucătăresele şi alte bone pórtă numirea de „Dame, carĭ binevoesc a ajuta“, o espresiune cam lungă la pronunţare, însĕ cu care lumea este obicĭnuită. Aceste dame au pe friserul lor, umblă pe bicicletă şi odată pe sĕptĕmână au dreptul la pianul din casă. Ele au la Crăciun trei sĕptĕmânĭ concediu, în care timp le umblă salarul, ér la Pascĭ un concediu de 15 dile.

* * *

Noua Zeelandă este administrată de un guvernor, care are prerogativele unui vice-rege. El este iresponsabil şi-şĭ alege miniştrii, carĭ sunt responsabilĭ înaintea camerelor.

Preşedintele consiliului actual este în funcţiune de 8 anĭ.

Membrii înaltei camere sunt numiţĭ de guvern. Membrii camerei secunde, care corĕspunde cu camera nóstră de deputaţĭ, sunt numiţĭ de electorĭ şi de *electrice*, căcĭ dela 1893 femeile au drept de vot. Reforma acésta n'a produs mare schimbare în guvernament. Damele votéză ca şi bărbaţii séu părinţii lor.

Cât-va timp Neo-Zelandesele au fost eligibile şi la funcţiunea de primar şi consilier municipal. Insĕ în urma unei nenorocite esperienţe, ele şi-au pierdut dreptul de eligibilitate.

Intr'o frumósă di, nu sciu în care mic oraş, o lady fù numită în adevĕr primăriţa oraşului. La început mergea totul bine, nu peste mult însĕ s'a făcut o adevĕrată conspiraţie şi primăriţa fù rĕsturnată.

Acum ghiciţĭ, cine a fost sufletul conspiraţiunei? Insuşĭ bărbatul primăriţei.

Acest cinstit gentleman se neliniştea din pricina, că jumĕtatea sa şedea tótă diua la primărie. Presenţa femeii sale era — dicea el — indispensabilă pentru fericirea sa casnică. Şi cum toţĭ bărbaţii din Neo-Zeelanda aveau aceeaşĭ concepţie despre fericire, femeile, victimele amorului marital, trebuiră sĕ renunţe de a se amesteca în diriguirea afacerilor publice.

Cu acéstă anecdotă şi-a terminat d-l de Courte conferenţa sa. D-sa ne-a lăsat convingerea, că locuitorii Neo-Zelandei trăiesc materialmente şi moralmente în epoca de aur. Pĕcat, că ei sunt tocmai antipodii noştri!

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 7 Aprilie. Lui „Magyarorszag“ i-se anunţă din Teresiopol, că în timpul cel mai scurt vor fi coneentrate acolo trei regimente din armata comună. Corespondentul diarului numit pune în legătură concentrarea acésta cu evenimentele din Peninsula balcanică.

Budapesta, 8 Aprilie. După cum anunţă o telegramă din Londra, conducĕtorul Burilor, *Kruitzinger* a fost achitat de către consiliul de rĕsboiŭ şi va fi tratat ca simplu prisonier de rĕsboiŭ.

Salonic, 7 Aprilie. Din ordinul Sultanului, cincĭ paşale au sosit aicĭ din Constantinopol, ca sub comanda lui Mehmed Hairi sĕ facă o revistă asupra corpului 3 de armată. In diferitele localităţĭ ale vilaetului se transportă articolĭ de echipament în marĭ cantităţĭ pentru regimente.

Un consul de aicĭ a primit scirea, că *2000 de Bulgarĭ înarmaţĭ* vor năvăli cât de curênd în Turcia. Tot din acelaşĭ isvor se vestesce, că 1000 de Bulgarĭ au trecut deja graniţa turcéscă şi actualmente ei umblă prin împrejurimile dela Petricĭ, Razlog şi Strumiţa.

Berlin, 7 Aprilie. Lui „Vossische Zeitung“ i-se anunţă din Sofia, că au sosit acolo 150 membrii ai comitetului revoluţionar macedonean, pentru-ca într'o şedinţă secretă sĕ se sfătuéscă asupra celor de făcut.

Neapol, 7 Aprilie. *„Fanfulla“* scrie, că după închiderea sesiunei de varĭ a camerei italiene, se vor începe negocierile asupra reînoirei triplei alianţe. Spre scopul acesta *Bülow*, *Goluchowski* şi *Prinetti* vor avé o întrevedere în Karlsbad.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureșianu" din Brașov,

se pot procura următórele cărți:

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, carĭ se vênd cu prețurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue*. E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux Prețul în loc de 4 c r., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor.*)+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la *2 cor.*(+ 20 b. porto).

4) ***Instrucțiunea gimnasticei*** în școlele de băețĭ și de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕțătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suțu*, o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu*. Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vréi sĕ te iubéscă bărbatu?"*** Broșura cu acest titlu conține povețe practice serióse și fórte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 1 Aprile n. de 37,081 capete, la 2 Aprilie au intrat 608 capete și au eșit 401 capete, rĕmânênd la 3 Aprilie n. un numĕr de 37,288 capete.

Se noteză marfa **ungurescă**: v e c h e g r e a dela 100.— 102 fil. tînĕră g r e a dela 106—107 fil., de mijloc dela 102—104 fil. u ș ó r ă dela 100—102 fil. — **Sêrbéscă**: g r e a 102—104 fil., de mijloc 98— 100 fil., u ș ó r ă 96—98 fil. kilogramul.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 2 April. 1902.

Sêmințe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănățenesc . . .	80	9.·0	9.55
Grâu dela Tisa	80	9.35	9·45
Grâu de Pesta . . .	80	9.35	9.·5
Grâu de Alba regală . .	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord .	80	.—	.—
Grâu romănesc	80	--	.

Sêmințe vechĭ ori nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Sĕcara . .		0—72	7.45	7.55
Orz . . .	nutreț. .	60—62	7.35	7.45
Orz. . . .	de rachiu	62—64	6.10	6.20
Orz. . . .	de bere .	64—66	5.75	6.—
Ovês . . .		———	.—	—
Cucuruz . .	bănățén .	75	.—	—
Cucuruz .	alt soiu .	78	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirișcă . .			4.50	5.—

Producte div.	Soiul		Cursul dela	până
Săm. de trifoi	Luțernă ungur.	Prețul per 100 de chilograme	48.—	5·.—
„	„ transilvană		3·.—	42.—
„	„ bănățénă		45.—	48.—
„	„ roșia . .		—.—	—.—
Ulei de rapiță	rafinat duplu .		—.—	—.—
Ulei de in .			—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta . .		55.50	56.50
„ „	dela țéră . . .		—.—	—.—
Slănină . . .	svêntată . . .		46.—	47.—
Prune	din Bosnia . .		—.—	.—
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon și Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		17.50	18.—
Nucĭ	slavon nou . .		. .	—.—
Gogoșĭ	sêrbesc . . .		—.—	—.—
„	din Ungaria . .		—.—	—.—
Miere	unguresci . . .		—.—	—.—
„	sêrbescĭ . . .		—.—	—.—
Céră . . .	brut . . .		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuțe de s.		—.—	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.25
Renta de coróne ung. 4%	97 50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	120 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	97.—
Impr. ung. cu premii	102.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin .	162.—
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	153.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	16.20
Acții de-ale Băncei ung. de credit .	692.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit .	690.25
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.35
London vista	240.07½
Paris vista	95.40
Rente de coróne austr. 4%	99 40
Note italiene	93.20

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Aprilie n. 1902.

	Cump.		Vênd.
Bancnota rom.	18.98		19.02
Argint român.	„ 18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„ 19.—	„	19.10
Galbenĭ	„ 11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„ 126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„ 58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„ 10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Nr. 1601—1902.

PUBLICAȚIUNE

pentru posesoriĭ de grădinĭ de póme.

In sensul ordinului Nr. 6014—1902 primit dela Inaltul Minister de agricultură se provócă prin acesta **toțĭ posesoriĭ de grădinĭ de póme**, ca **până în 15 Aprilie 1902** negreșit să-șĭ curețe pomiĭ de omidă și să fie gata curățirea până la numitul termin, căcĭ la din contră, după trecerea acestui termin vor fi pedepsițĭ toțĭ câțĭ nu vor fi îndeplinit curățirea și pe de asupra se va dispune și se va îndeplini din oficiu curățirea pomilor de omidă pe spesele celor ce au întrelăsat'o.

Brașov, 25 Martie 1902.

3—3 (477). *Căpitănatul orășănesc.*

Nr. 4893—1902.

Licitațiune cu oferte.

In 14 Aprilie 1902, la 10 óre antemeridiane, se va ține în localul oficiului economic orășĕnesc, licitațiune cu oferte, pentru a se da în antreprisă lucrările necesarii, pentru facerea a dóuă closeturĭ publice și anume: unul în parcul Rudolf, lângă zidul casei nr. 1, cu prețul de 5584 cor. 69 fil.; celalalt lângă promenadă în depărtare de 40 mt dela chiosc, cu prețul de 6575 cor. 56 filerĭ.

Condițiunile de ofert și contractuale, planurile și preliminarele sunt depuse și se pot lua în vedere în oficiul economic orășĕnesc, până în diua de licitație, în fie care di în órele de oficiu antemeridiane, adecă: dela 8—12 óre.

Brașov, în 28 Martie 1902.

2–2 *Magistratul orășenesc.*

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
III. Tr. mixt. la óra 6·55 min. séra.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·27. min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zêrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7· 2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.